



Ministryně Miroslava Kopicová se svými náměstky a náměstky



MIROSLAVA KOPICOVÁ SLOVO MINISTRYNĚ

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, vítějte u čtení už osmého čísla Otevřeného zpravodaje MŠMT.

Strukturální fondy EU představují pro naše školství šanci, kterou nesmíme promarnit. V začátku svého působení na ministerstvu jsem si vytyčila za jeden z hlavních cílů věnovat maximum energie přípravě a realizaci projektu tzv. šablon. Možná už jste o nich něco zaslechli. Oč se tedy přesně jedná?

Chceme, aby 4,5 miliardy ze strukturálních fondů šly formou zjednodušeného režimu přes kraje přímo do škol. 15. prosince právě skončeného roku vyhlásilo ministerstvo opatření, které nahradí psaní složitých projektů, bez nichž nebylo dříve možné na evropské peníze dosáhnout. Usnadní se tak situace zejména pro menší školy trpící nedostatkem finančních a lidských zdrojů. Nejen jim se nyní otevírá poměrně jednoduchá možnost získat nezanebatelné prostředky, která je v čase hospodářské krize a nevyhnutelných rozpočtových úspor tím cennější.

Vycházíme z toho, že Evropský sociální fond zjednodušil proceduru nutnou pro čerpání. A my jako první rezort tento prostor využijeme. Poprvé se budou peníze přidělovat, aniž by se musel psát projekt – právě díky šablonám. Celkem jich existuje sedm a týkají se mj. podpory vzdělávání učitelů, dělení hodin a zlepšení podmínek při výuce. Obsahují však také jasné instrukce, k čemu se mohou finanční prostředky využít a jakým způsobem. Tematicky jsou pokryty všechny oblasti, které se při vzdělávání v základních školách dlouhodobě ukazují jako problematické. Proto je první okruh zaměřen na čtenářskou a informační gramotnost, druhy na cizí jazyky, třetí na využívání ICT, čtvrtý na matematiku, pátý na přírodní vědy, šestý na finanční gramotnost a poslední na inkluzivní vzdělávání. Jednotlivé okruhy obsahují několik šablon, z nichž si škola vybere jednu či více. Součástí každé šablony je také návod, jak s ní pracovat. Věřím, že pedagogové mezi Vámi tuto možnost ocení, ale hlavně využijí. Bez toho by celé opatření nemělo smysl. Doufám, že je to i příjemný dárek do Nového roku pro naše základní školy.

SETKÁNÍ SE STUDENTSKÝMI VŮDČI Z ROKU 1989

20 let svobodného školství v demokratickém státě

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová zorganizovala u příležitosti dvaceti let od vypuknutí sametové revoluce setkání s jejími nejdelšími studentskými vůdci. „Kulaté výročí znovunabytí naší svobody pokládám za příležitost ohlédnout se za dvěma dekadami demokratického školství a zamyslet se nad tím, v čem se naše vzdělávání od roku 1989 změnilo k lepšímu a kde naopak přetrvávají rezervy,“ vysvětlila ministryně Kopicová.

S někdejšími významnými představiteli studentského odporu proti minulému režimu Simonem Pánkem, Igorem Chaunem, Vlastimilem Ježkem, Janem Bubeníkem, Pavlem Žáčkem a Martinem Mejstříkem diskutovala ministryně Kopicová o všech aspektech polistopadových změn v oblasti vzdělávání, a to pozitivních i negativních.



Studentští vůdci z roku 1989 ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT

Beseda rozhodně neměla povahu pouhého zdravotního setkání konaného u příležitosti významného společenského jubilea. Např. Šimon Pánek stojí v čele společnosti Člověk v tísni, s níž MŠMT aktivně spolupracuje na nejrůznějších vzdělávacích projektech týkajících se zejména období moderních českých dějin. Pavel Žáček zase vede Ústav pro studium totalitních režimů. Právě rozsah a způsob výuky dějin druhé poloviny 20. století na našich školách je přitom pro svou nedostatečnost jedním z nejčastějších terčů kritiky odborné i široké veřejnosti. Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová proto někdejší studentské vůdce seznámila mj. s existencí nedávno vydaného Doporučení MŠMT k výuce dějin 20. století. Cílem této metodické pomůcky je prosadit moderní dějiny jako prioritní látku při výuce historie a naznačit některé z cest, jak ji lze žákům ztraktivnit.

Účastníci setkání se shodli, že znalost naší nedávné historie je pro pochopení současnosti naprosto klíčová. Nedostatečné povědomí velké části dnešních žáků a studentů o skutečné povaze života v někdejší socialistickém Československu je proto velmi znepokojivé. Ministryně Kopicová ujistila všechny zúčastněné, že MŠMT klade na tuto oblast zvláště v poslední době zvýšený důraz. Výsledky však podle ní nelze očekávat ze dne na den.

„Studenti byli před dvaceti lety symbolem naší cesty ke svobodné společnosti, a proto pokládám za správné,

abychom se právě my ve školství vážně zabývali otázkou, co nám posledních dvacet let přineslo, jakou změnou jsme prošli a kam chceme jít dál,“ uzavřela ministryně Kopicová. Připomněla v té souvislosti, že na internetových stránkách MŠMT byly nedávno zveřejněny dvě detailní analýzy vývoje našeho školství po roce 1989 – jedna je věnována oblasti regionálního školství (ZŠ a SŠ), druhá školství vysokému.

Beseda s bývalými studentskými vůdci z listopadu 1989 byla pouze jednou ze série akcí, které MŠMT v přímé či nepřímé souvislosti s oslavami výročí 17. listopadu připravilo. Kromě ní byla pozornost věnována např. i projektu Příběhy bezpráví – měsíc filmu na školách, který připravuje společnost Člověk v tísni. Ministerstvo také začalo se symbolickým odškodňováním někdejších vysokoškolských studentů, kteří byli v letech 1948–1956 z politických důvodů vyloučení ze studií. „Sto tisíc korun, které bývalí studenti obdrží, znamená ve světle jejich pozdějšího života samozřejmě pouze symbolickou částku. Vyloučení ze školy pro drtivou většinu z nich znamenalo konec nadějí na uplatnění, jaké se do té doby představovali a o jakém snili. Pro řadu z nich bylo navíc nedobrovolné ukončení studia pouze první ze série bezpráví, jichž se na nich minulý režim dopustil,“ konstatovala ministryně Kopicová.

Více o setkání ministryně Miroslavy Kopicové s perzekvovanými studenty vyloučeními v letech 1948–56 si můžete přečíst na straně 2.



Všem čtenářům Otevřeného ZPRAVODAJE MŠMT přejí do nového roku 2010 hlavně pevné zdraví a kromě úspěchů v pracovním životě i klidný a šťastný život osobní. Doufám, že se opět setkáme na stránkách příštího čísla.

Miroslava Kopicová

Z OBSAHU

Projekt EU peníze školám	strana 2
Analýza nového systému přijímacích zkoušek na SŠ	strana 3
Rozhovor s profesorem Rudolfem Haňkou	strana 6
Koncepce státní podpory sportu v České republice	strana 7

AKTUÁLNÍ TÉMATA MŠMT

PROJEKT EU PENÍZE ŠKOLÁM

Dne 15. prosince 2009 se uskutečnila tisková konference, při níž ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová informovala o chystaném spuštění projektu EU peníze školám.

Cílem projektu je zjednodušit základním školám získávání evropských dotací z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). Řešení spočívá ve využívání tzv. šablon klíčových aktivit. Pomocí těchto šablon si ZŠ podle svých potřeb sestaví projektovou žádost, na jejímž základě získají dotaci. Podporu lze získat na rozvoj znalos-

tí, schopností a dovedností žáků a pedagogických pracovníků ZŠ v sedmi prioritních oblastech: cizí jazyky, matematika, přírodní vědy, ICT, čtenářská a informační gramotnost, finanční gramotnost a inkluzivní vzdělávání. Více informací naleznete na stránkách www.eupenizeskolam.cz.

Termíny konání informačních seminářů k projektu EU peníze školám

Kraj	Termíny konání semináře	Místo konání
Středočeský	14. 1.	Praha
Královéhradecký	19. 1.	Hradec Králové
Moravskoslezský	26. 1.	Ostrava
Olomoucký	27. 1.	Olomouc
Vysočina	2. 2.	Jihlava
Pardubický kraj	4. 2.	Pardubice
Jihomoravský	8. 2.	Brno
Zlínský	9. 2.	Otrokovice
Jihočeský	11. 2.	České Budějovice
Plzeňský	16. 2.	Plzeň
Karlovarský	17. 2.	Karlovy Vary
Liberecký	23. 2.	Liberec
Ústecký	24. 2.	Ústí nad Labem

ODŠKODNĚNÍ STUDENTŮ VYLOUČENÝCH V LETECH 1948–1956 Z VYSOKÝCH ŠKOL

Od 1. srpna 2009 začalo MŠMT posuzovat žádosti o odškodnění studentů vysokých škol, kterým bylo v období komunistického režimu z politických důvodů znemožněno dokončit studium na vysoké škole. Proces odškodňování patří na MŠMT do gesce skupiny I. náměstkyně Evy Bartoňové.



Odškodnění perzekvovaní studenti JUDr. Karla Charvátová a JUDr. Jiří Navrátil

Dr. Karle Charvátové je 84 let. Její otec vlastnil oděvní firmu, kterou mu komunisté, stejně jako další majetek, po převratu v roce 1948 zabavili. Paní Charvátová začala studovat práva na Univerzitě

Karlově v roce 1945. Během studií se podílela na vydávání kritického časopisu, byla také zapojena do skupiny, která pomáhala lidem utíkat za hranice. 17. listopadu 1948 jí na dveře zaklepalí tři muži a odvedli ji do vazby. Byla vyloučena ze studia práv, obviněna z velezrady a odsouzena na sedm let vězení. Na svobodu se nakonec dostala už za rok po rozsudku. Okolnosti propuštění však rozhodně nebyly šťastné. Karlu Charvátovou totiž ve vězení znásilnil dozorce a přivedl ji do jiného stavu.

11. listopadu 2009 se ve velkém zrcadlovém sále MŠMT uskutečnila tisková konference s cílem informovat o průběhu odškodňování politicky pronásledovaných vysokoškoláků, kteří byli po únoru 1948 vyhnáni ze škol. Tisková konference se konala za účasti Miroslavy Němcové, 1. místopředsedkyně Poslanecké sněmovny PČR, Miroslavy Kopicové, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy a Evy

Bartoňové, 1. náměstkyně ministryně. Odškodněné studenty zastupoval MUDr. Zdeněk Boháč, předseda Pražského akademického klubu 1948. Byl zde představen sestřih video nahrávek ze čtyřmi perzekvovanými pamětníky. Dr. Charvátová je jednou z nich.

Na konci března schválila vláda ČR návrh MŠMT na odškodnění studentů vysokých škol, kterým bylo v období komunistického režimu z politických důvodů znemožněno dokončit studium na vysoké škole (nařízení vlády č. 122/2009 Sb.). Příslušné nařízení vlády nabylo účinnosti 1. srpna 2009. Od tohoto data také začalo posuzování došlých žádostí o odškodnění a následná realizace výplat. Žádosti o odškodnění ve výši 100 000 Kč je možné posílat až do 31. prosince 2011. Úřad ministerstva dosud přiznal odškodné více než čtyřem stovkám osob a s vybranými pamětníky natočil vzpomínkové vi-



1. náměstkyně Eva Bartoňová

deo, které je v sestřihu dostupné na webové stránce multimediálních prezentací MŠMT.

Při příležitosti Mezinárodního dne studentů si připomínáme nejen události roku 1989, ale i studentské protesty proti nacistické okupaci v roce 1939 a úsilí nekomunistických studentů zvrátit politický vývoj v roce 1948. Očitá svědeckví pamětníků a účastníků těchto událostí jsme zachytili ve vzpomínkovém video sestřihu, který nám těžké osudy odškodněných studentů pomáhá přiblížit," uvedla na tiskové konferenci ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, Miroslava Kopicová.

BILATERÁLNÍ SMLOUVY JAKO NÁSTROJ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

V nedávné době jsme si připomínali 20. výročí sametové revoluce, která zásadním způsobem změnila všechny oblasti života v České republice. V oblasti vzdělávání otevřela dveře také pro rozvoj mezinárodní spolupráce, která se od počátku 90. let minulého století úspěšně rozvíjí mj. díky bilaterálním mezinárodním smlouvám.

V současné době MŠMT garantuje spolupráci se zahraničními partnery na základě 40 bilaterálních dohod, které jsou vládní nebo resortní kategorie a uzavírají se obvykle na 3–4 roky. Smlouvy, kterými je MŠMT vázáno, obvykle obsahují ustanovení o výměně stipendií pro studenty nebo absolventy vysokých škol a akademické pracovníky za účelem výzkumných nebo studijních pobytů, podporu výuky jazyků a také stipendia na letní jazykové kurzy.

Vlastní dohody o spolupráci mají také vysoké školy (evidujeme jich 1242) a spolupráce v oblasti vzdělávání se rozvíjí rovněž přímo mezi kraji či základními a středními školami.

Významný nástroj spolupráce představují také bilaterální smlouvy o uznávání akademických kvalifikací, v současné době je Česká republika vázána těmito smlouvami s Maďarskem, Německem, Polskem, Slovenskem, Slovinskem a Rakouskem. Je-

jich cílem je především zlepšit přístupnost v rámci terciárního sektoru, některé mají dopad i do uznávání nižších stupňů vzdělávání.

MŠMT každoročně na základě mezinárodních smluv nabízí cca 350 pobytů na zahraničních vysokých školách. Typ a délka pobytu, požadavky na uchazeče, výše stipendia jsou různé, řídí se podmínkami dohodnutými v jednotlivých smlouvách.

Pobyty jsou obvykle v délce 2–9 měsíců, ale jsou i výjimky: např. Japonsko (dvouletá postgraduální stipendia s možností prodloužení), Čína (20 x 12 měsíců), Vlamské společenství Belgie (10měsíční stipendia k absolvování postgraduálního studijního programu). Detailní podmínky naleznete na stránkách AIA: www.zahranici-stipendium.cz (Stipendijní pobyty na základě mezinárodních smluv) a www.msmt.cz (EU a zahraničí).

pokračování na str. 8 >>>

VŠEOBECNÉ, ODBORNÉ A DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

VÝSLEDKY ANALÝZY KVALIFIKOVANOSTI UČITELŮ

Zvýšení kvality práce učitele a podpora učitelství profese jsou cíle, ke kterým budou směřovat některé významné projekty v resortu školství. Mezi klíčové faktory ovlivňující práci učitele patří úroveň jeho odborné kvalifikace. MŠMT proto podpoří prostřednictvím operačního programu *Vzdělávání pro konkurenceschopnost* zvyšování kvalifikovanosti učitelů v oblasti regionálního školství. Nutnost takového kroku ukázaly také výsledky nejnovější analýzy kvalifikovanosti učitelů vypracované ministerstvem.

V rámci analýzy se počátkem září uskutečnilo plošné dotazníkové šetření, při kterém bylo ve spolupráci s Ústavem pro informace ve vzdělávání osloveno celkem 8 554 škol. Výsledky přinesly řadu zjištění týkajících se zejména struktury a odhadovaných vzdělávacích potřeb cílové skupiny nekvalifikovaných učitelů. Potvrdily se významné regionální rozdíly. Zatímco v některých krajích vyučuje na základních školách v průměru pouze každý desátý učitel bez potřebné kvalifikace, v jiných je to téměř každý třetí. Velmi dobrá situace z hlediska kvalifikovanosti učitelů panuje např. v Jihočeském či Olomouckém kraji, naopak málo uspokojivý stav byl potvrzen v Karlovarském, Ústeckém nebo Středočeském kraji.

Ukázalo se, že kvalifikovanost učitelů obvykle roste úměrně s velikostí školy. Nižší míra kvalifikovanosti byla zjištěna u škol s neveřejným zřizovatelem. Zároveň je však v této skupině škol podstatně více učitelů, kteří si kvalifikaci doplňují. Z hlediska vě-

kové struktury byl zjištěn největší podíl nekvalifikovaných učitelů ve věkové skupině do 35 let, což je pro budoucí vývoj alarmující zjištění.

Podíl středoškoláků mezi nekvalifikovanými učiteli se na základních a středních školách pohybuje okolo 50 %. Studium k doplnění chybějící kvalifikace zahájil průměrně každý třetí učitel. Sami učitelé považují za největší překážku v zahájení studia nedostatečnou vzdělávací nabídku, zejména v takových formách, které jsou vhodné pro studium při zaměstnání.

Problém je podle nich rovněž ve finančních prostředcích. Zejména učitelé na prvním stupni základních škol kritizují systém přijímacího řízení na vysoké školy, v němž jsou podle jejich názoru znevýhodňováni oproti čerstvým maturantům.

Na základě analýzy byl vypracován soubor doporučení týkajících se přípravy projektů zaměřených na podporu doplňování a rozšiřování kvalifikovanosti učitelů v oblasti regionálního školství.

Využití prostředků ESF pro více než 15 000 nekvalifikovaných učitelů je navrhováno dvojím základním způsobem:

- Podporou inovací vysokoškolských studijních programů zaměřených na učitelství a pedagogiku, zejména rozšiřováním nabídky kombinovaného studia.
- Přímou finanční podporou, směřovanou prostřednictvím vysokých škol a zařízení DVPP, učitelům doplňujícím si kvalifikaci v rámci celoživotního vzdělávání a studia pedagogiky.

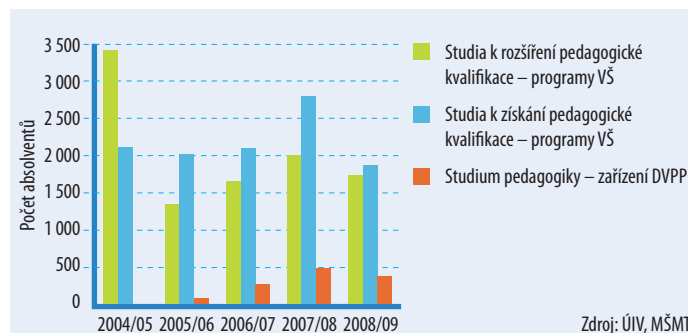
Realizace obou forem podpory je podmíněna jednáním se zástupci vysokých škol připravujících budoucí učitele. Předmětem těchto jednání by měla být rovněž problematika přijímacího řízení,

možnosti dalšího rozšiřování nabídky kombinované formy studia nebo možnosti zapojení vysokých škol do informačního systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Nekvalifikovanost učitelů – porovnávání výsledků dotazníkového šetření s výsledky pravidelných statistických šetření ÚIV

	Statistika ÚIV – šk. rok 2008/09	Dotazníkové šetření
Mateřské školy	7,9 %	11,3 %
ZŠ – 1. stupeň	15,2 %	19,0 %
ZŠ – 2. stupeň	14,9 %	17,1 %
Střední školy	13,8 %	15,9 %
Vyšší odborné školy	5,4 %	9,9 %

(Obě skupiny údajů vykazují velmi vysokou korelaci; korelační koeficient $r = 0,98$.)



Zdroj: ÚIV, MŠMT

Vývoj počtu absolventů v programech celoživotního vzdělávání vysokých škol (získání a rozšíření pedagogické kvalifikace) a studia pedagogiky v zařízeních DVPP

ANALÝZA NOVÉHO SYSTÉMU PŘIJÍMACÍCH ZKOUŠEK NA SŠ

V loňském roce proběhly přijímací na SŠ poprvé podle nového systému, který umožňuje uchazečům o studium na střední škole podat v prvním kole přijímacího řízení až 3 přihlášky. MŠMT provedlo detailní analýzu této novinky, která byla od počátku kritizována většinou ředitelů středních škol i krajskými úřady. Příznivého přijetí se novému systému naopak dostalo ze strany široké veřejnosti.

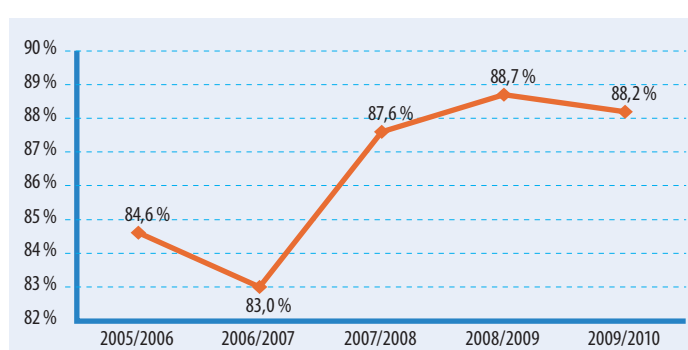
Účelem předkládané analýzy bylo posoudit a ověřit, jak se nový způsob přijímacího řízení osvědčil v praxi, jak je přijímán rodiči a žáky, kteří v letošním roce prošli přijímacím řízením a jaké jsou jeho administrativní, organizační a finanční dopady. Analýza vycházela ze statistických údajů Ústavu pro informace ve vzdělávání (ÚIV), z výsledků opakovaných tzv. rychlých šetření, provedených ÚIV mezi řediteli škol a z průzkumu veřejného mínění provedeného agenturou GfK Czech, s.r.o. na reprezentativním vzorku žáků nynějších prvních ročníků středních škol a jejich rodičů.

Hodnocení nového systému přijímacího řízení

Hodnocení spokojenosti s novým způsobem přijímacího řízení jeho hlavními aktéry – rodiči a uchazeči na straně jedné a řediteli středních škol na straně druhé – vychází velmi odlišně. Zatímco 80,2 % ředitelů středních škol vystupuje proti novému způsobu přijímacího řízení, rodiče nový systém většinou podporují (69 %). Ředitelé středních škol si zřejmě více uvědomují organizační a finanční obtíže nového systému, protože musí řešit následné problémy s neobsazenými místy, na která vydali kladná rozhodnutí. Rodiče a uchazeči naopak vnímají více přihlášek jako výhodu pro strategické rozhodování.

Úspěšnost uchazečů v prvním kole přijímacího řízení

V prvním kole přijímacího řízení, kdy byla možnost podat 3 přihlášky, se úspěšnost uchazečů jen mírně



Úspěšnost uchazečů v 1. kole přijímacího řízení (2005/06–2008/09)

snížila. Tuto skutečnost potvrdil jak průzkum mezi rodiči, tak vyhodnocení statistických údajů o prvním kole přijímacího řízení. Obavy z výrazného snížení množství přijatých uchazečů v prvním kole přijímacího řízení se tak nepotvrdily.

Efektivita přijímacího procesu

Možnosti podat tři přihlášky využila jen cca třetina uchazečů. V průměru podali uchazeči cca 2 přihlášky ke vzdělávání ve střední škole. Při současném poklesu počtu uchazečů školy nabývaly možnost přijetí v podstatě předem a uchazeči si vybrali jen jednu nebo dvě zaručené příležitosti. Nový systém také vyžadoval více strategického rozhodování uchazečů než v minulých letech. Důvodem může být i nepodávání přihlášek prostřednictvím základních škol.

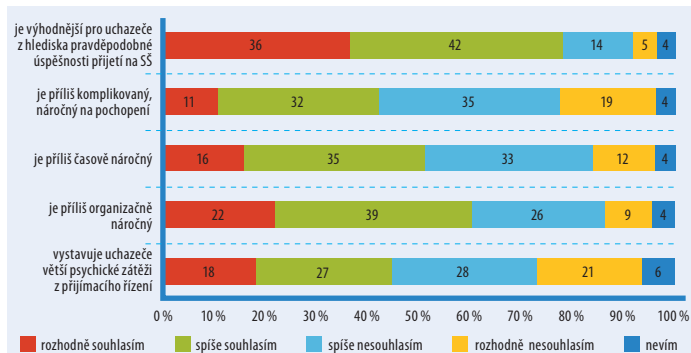
Spravedlivost přijímacího řízení

Jen jedna třetina rodičů (39 %) pokládá nový systém přijímacího řízení na střední školy za spravedlivě-

vější. Na druhou stranu nevnímali rodiče a uchazeči jako problém možnou neúspěšnost slabších uchazečů, kterým obsadili místa vícenásobně přijatí uchazeči. Tato okolnost by se mohla přičítat vlivu sníženého počtu uchazečů, prozatímto nesnížení kapacit středních škol, menšímu počtu odevzdaných přihlášek a racionálnímu až pragmatickému chování škol. Také v hodnocení nového systému přijímacího řízení ze strany ředitelů škol uvádějí na základě svých zkušeností ředitelé častěji než před rokem, že nový systém přijímacího řízení podle nich není spravedlivější.

Technické obtíže a další problémy

Kromě již zmíněných problémů se zvýšením administrativní zátěže středních škol si na uplatňování zápisových lístků stěžují krajské úřady a částečně i základní školy, které je musí vydávat. Oproti tomu rodičům problémy většinou nedělaly. Dvěma třetinám z nich (66,4 %) systém zápisových lístků vyhovoval.



Otázka č. 7 – Jak hodnotíte nový systém 3 přihlášek v prvním kole přijímacího řízení z hlediska následujících parametrů?

OPERAČNÍ PROGRAMY EVROPSKÉ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM VÝZKUM A VÝVOJ PRO INOVACE

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) je jedním z mála dotačních programů Evropské unie, který podporuje vědu a výzkum na území České republiky. Až do poloviny listopadu mohly vysoké školy a výzkumné instituce sídlící mimo hlavní město žádat o dotace na rekonstrukci, výstavbu a vybavení regionálních výzkumných center a evropských center excelence spojených s jejich výzkumnými projekty.

Na podporu evropských center excelence, která spojují teoretický a aplikovaný výzkum a vytvářejí tak špičkové technologie světové úrovně, bylo předloženo celkem 15 projektů za více jak 28 miliard korun. Ty nejlepší si mezi sebe rozdělí 17 miliard. Nejvíce žádostí o podporu bylo z Jihomoravského a Moravskoslezského kraje.

V případě regionálních vědeckovýzkumných center se jedná již o druhou možnost podat žádost o financování projektů a zájem žadatelů nepolevil, ŘO OP VaVpI obdržel celkem 59 projektů požadujících téměř 30 miliard korun, což značně převyšuje rozpočet výzvy, který je 11 miliard. Všechny projekty nyní čeká proces hodnocení, na kterém se podílí nejen čeští, ale i zahraniční odborníci. První výsledky by měly být známy v únoru příštího roku.

Ještě letos si přes dvě miliardy korun mezi sebe rozdělí první dvě vysoké školy a výzkumné instituce. Ministerstvo školství totiž definitivně schválilo podporu čtyřem projektům z první výzvy v rámci Operačního

programu Výzkum a vývoj pro inovace. Moderní výzkumná centra si tak budou moci vybudovat Vysoké učení technické v Brně, Technická univerzita v Liberci, Ústav přístrojové techniky AVČR i Výzkumný ústav veterinárního lékařství, kteří jsou první z vybraných osmi nejlepších projektů první výzvy.

Na prvním místě se v celkovém hodnocení umístil projekt Fakulty strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně na vybudování výzkumného centra nových technologií ve strojírenství – NETME Centre. Ten získal dotaci v hodnotě přes 700 milionů korun.

Dotaci ve výši přes 300 milionů korun získal i Výzkumný ústav veterinárního lékařství v Brně. Ten je jediným specializovaným výzkumným ústavem zabývajícím se soustavně výzkumem v oblasti ochrany zdraví zvířat v České republice a je zaměřen na infekce, které způsobují významné ztráty v chovech hospodářských zvířat a na infekce přenosné ze zvířat na člověka. Příspěvky z EU využije na vybudování Centra

Přehled podpořených projektů v rámci Výzvy číslo 1.2 – Regionální VaV centra, prioritní osa 2, OP VaVpI

Název projektu	Žadatel	Výše dotace v Kč
NETME Centre	Vysoké učení technické v Brně	767 502 287
Centrum pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace	Technická univerzita v Liberci	800 009 500
Centrum pro aplikovanou mikrobiologii a imunologii ve veterinární medicíně	Výzkumný ústav veterinárního lékařství	365 263 120
Aplikační a vývojové laboratoře pokročilých mikrotechnologií a nanotechnologií	Ústav přístrojové techniky AVČR	432 941 962

pro aplikovanou mikrobiologii a imunologii ve veterinární medicíně (AdmireVet).

Technická univerzita v Liberci zase získala podporu v hodnotě přes 800 milionů korun na vybudování špičkově vybaveného výzkumného centra zaměřeného především na výzkum nanotechnologií a pokročilého strojírenství (například vývoj nových pohonných jednotek).

Posledním čerstvě schváleným projektem jsou Aplikační a vývojové laboratoře pokročilých mikrotechnologií a nanotechnologií Ústavu přístrojové techniky AV ČR. Ty se budou zabývat například konstrukcí moderních vědeckých přístrojů a vývojem nové diagnostické metody v medicíně. Laboratoře získaly z Evropské unie přes 400 milionů korun.

OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST – ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ V ROCE 2009

Individuální projekty

V oblasti výzev, které v loňském roce vyhlásil Řídicí orgán Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (ŘO OP VK), byly v prioritní ose 1 – Počáteční vzdělávání administrovány desítky projektových žádostí a začalo se realizovat téměř 100 projektů za 1,1 mld. Kč. Obdobné výsledky zaznamenala i druhá výzva v této prioritní ose, kde bylo schváleno k realizaci 95 projektů přesahujících 1 mld. Kč. Na podzim loňského roku byla zahájena intenzivní příprava nové oblasti podpory 1.4 – Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách, jejímž výsledkem je projekt EU peníze školám (více informací o projektu naleznete na straně 2).

V prioritní ose 2 – Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj bylo ukončeno hodnocení u pěti výzev, ve

kterých byly zastoupeny všechny oblasti podpory. K hodnocení bylo doručeno několik set projektových žádostí, které ve svém objemu představují téměř 300 schválených projektů za 2,83 mld. Kč. Nejvíce výtíženou oblastí je oblast Vysokoškolské vzdělávání, kde ve 2 výzvách přišlo 1000 projektových žádostí, čtyřnásobně přesahujících vypsanou alokaci.

V prioritních osách 3 – Další vzdělávání a 4 – Systémový rámec celoživotního učení jsou zahrnuty Individuální projekty národní, jejichž příjemcem je MŠMT. Tyto projekty se realizují ve čtyřech výzvách a bylo v nich podpořeno 20 projektů ve výši 2,9 mld. Kč. Administraci projektů má v rámci ŘO OP VK na starost odbor CERA. Odbor zajišťuje nejen proces hodnocení a kontroly přijatých projektových žádostí, kontrolu realizovaných projektů prostřed-

nictvím monitorovacích zpráv a žádostí o platbu, ale i semináře pro žadatele a příjemce. Dále organizuje výběrové a hodnotící komise, provádí individuální konzultace, kontroly na místě, spravuje informační systémy, provádí archivaci, publicitu apod.

Grantové projekty

V uplynulém roce se dařilo i v oblasti grantových projektů. Výzvy k jejich předkládání vyhlášují jednotlivé kraje. V prioritní ose Počáteční vzdělávání byly přijaty projektové žádosti v rámci druhých a třetích výzev. Celková alokovaná částka dosáhla 6 mld. Kč a finanční podporu získalo téměř 600 projektů. Druhousou, v jejímž rámci mohou zájemci předkládat grantové projekty, je Další vzdělávání a oblast Podpora nabídky dalšího vzdělávání. V minulém roce se v této oblasti podařilo všem krajům vyhlásit první či dokonce druhé výzvy. Celkový objem finanční podpory pro tuto oblast přesáhl 1 mld. Kč. Vítězné projekty budou realizovány v letošním roce.

Od vyhlášení prvních výzev, na jaře roku 2008, do konce loňského roku bylo celkem vypsáno více než sto výzev. Částka, která je v rámci OP VK v období 2007–2013 k dispozici, činí 54,1 mld. Kč a v rámci jednotlivých výzev se podařilo alokovat již téměř 21 mld., což je 38,4 %. Dosud bylo schváleno přes tisíc projektů a jejich předkladatelé již obdrželi více než 3 mld. Kč. Tato čísla však ještě nejsou konečná, neboť procesy administrace a posuzování předložených žádostí stále probíhají.

Na prvních místech v pomyslném žebříčku úspěšných žadatelů figurují neziskové organizace, školy a školská zařízení a organizace zabývající se vzděláváním a kariérovým poradenstvím. Schválené projekty nejčastěji zvyšují odbornost pedagogů, začínají handicapované žáky a studenty anebo rozvíjí jazykovou a informační gramotnost. Zaměřují se na inovaci studijních programů zejména s ohledem na technologický vývoj a výzkum a požadavky ze strany zaměstnavatelů a rovněž zlepšují podmínky pro práci mladých vědců. Velká část projektů rozšiřuje nabídku dalšího vzdělávání dospělých.



Jan Vitula, VŘ sekce řízení Operačních programů MŠMT, prezentuje projekt EU peníze školám

Tisková konference k výzkumu studentů vysokých škol

Dne 11. prosince 2009 představilo MŠMT na tiskové konferenci výsledky výzkumu, kterého se zúčastnilo 11 743 vysokoškolských studentů. Výzkum, který se uskutečnil v rámci IPn Reforma terciárního vzdělávání, prezentovali náměstkyně Jana Matesová, odborný garant projektu Jakub Fischer a odborný garant výzkumu Petr Matějů. Více informací naleznete na www.reformy-msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/vyzkum-studentu-vysokych-skol.



USKUTEČNĚNÉ A PLÁNOVANÉ AKCE



Odškodnění studentů vyloučených v letech 1948-1956 z vysokých škol

listopad 2009

11. listopadu 2009 se ve velkém zrcadlovém sále MŠMT uskutečnila tisková konference s cílem informovat o průběhu odškodňování politicky pronásledovaných vysokoškoláků, kteří byli po únoru 1948 vyhnáni ze škol. Tisková konference se konala za účasti Miroslavy Němcové, 1. místopředsdkyně Poslanecké sněmovny PČR, Miroslavy Kopicové, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy a Evy Bartoňové, 1. náměstkyně ministryně. Odškodněné studenty zastupoval MUDr. Zdeněk Boháč, předseda Pražského akademického klubu 1948. Byl zde představen sestřih video nahrávek se čtyřmi perzekvovanými pamětníky.



Medaile učitelům perzekvovaným z politických důvodů

říjen 2009

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová předala 27. října 2009 nejvyšší resortní ocenění sedmi bývalým učitelům postiženým z politických důvodů. Ocenění byli pan Josef Brázda, Jaroslav Dejmek, Josef Faistauer, Ing. Bohumír Kuba (*vznamenání In memoriam*), Mgr. František Nekvinda, Ing. Jan Schánělec (*vznamenání In memoriam*) a Stanislav Tatar.

Na fotografii (zleva): Dr. Miloslav Frömer, místopředseda Svazu učitelů a školských pracovníků postižených z politických důvodů, Dr. Jaroslav Nosal, předseda Svazu, náměstek ministryně Jindřich Kitzberger a ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová



Představení projektu ELI v Paříži

listopad 2009

Dne 24. listopadu 2009 se na velvyslanectví České republiky v Paříži uskutečnilo představení projektu ELI francouzským společenstvem. Na fotografii hovoří velvyslanec ČR v Paříži Pavel Fischer.



Konference ... BEZ HRANIC...

listopad 2009

Tisková konference se uskutečnila 19. listopadu 2009 jako součást akce nazvané „... BEZ HRANIC...“, pořádané Domem zahraničních služeb MŠMT a MŠMT při příležitosti 20. výročí události 17. listopadu 1989. Tématem konference byla mobilita žáků a studentů jako důležitý nástroj v oblasti vzdělávání.



Štířin navázal spojení s Mezinárodní kosmickou stanicí ISS

říjen 2009

Mezinárodní konferenci „1st EU-ESA International Conference on Human Space Exploration“ byla zahájena diskuse o úloze Evropy v celosvětovém programu pronikání člověka do kosmu, zaměřená na přípravu a provádění kosmických letů s lidskou posádkou na Měsíc, k planetkám a výhledově i na Mars. Konference se zúčastnili nejen ministři evropských zemí a vybraní zástupci evropského a národních parlamentů, ale také představitelé světových kosmických agentur, jako například evropské ESA, americké NASA, ruské Roscosmos anebo indické ISRO. Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová uvítala delegáty jménem české vlády na zámku Štířin.



Miliardy z OP VaVpl již putují konkrétním vysokým školám a výzkumným institucím

listopad 2009

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy schválilo téměř 2,4 miliardy korun prvním čtyřem projektům z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl). Moderní výzkumná centra si tak budou moci vybudovat Vysoké učení technické v Brně, Technická univerzita v Liberci, Ústav přístrojové techniky AVČR i Výzkumný ústav veterinárního lékařství.

Vrchní ředitel sekce řízení Operačních programů MŠMT, Jan Vitula (na fotografii uprostřed), předal Rozhodnutí o poskytnutí dotace rektorovi Technické univerzity v Liberci, prof. Ing. Vojtěchovi Konopovi, CSc. (vpravo) a prorektorovi pro rozvoj a výstavbu, prof. Dr. Ing. Zdeňkovi Kúsovi (vlevo). Technická univerzita v Liberci získala podporu v hodnotě přes 800 milionů korun na vybudování špičkové vybaveného výzkumného centra zaměřeného především na výzkum nanotechnologií a pokročilého strojírenství (například vývoj nových pohonných jednotek).



Tisková konference: Příběhy bezpráví 2009

listopad 2009

Společnost Člověk v tísni uspořádala 2. listopadu 2009 tiskovou konferenci k pátému ročníku projektu Příběhy bezpráví. Jednou ze stěžejních akcí Příběhů bezpráví byl i listopadový Měsíc filmů na školách. Tisková konference proběhla za účasti ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslavy Kopicové, ředitelky společnosti Člověk v tísni Šimona Pánka a ředitelky projektu Příběhy bezpráví Karla Strachoty. Ministryně školství zde představila Doporučení MŠMT k výuce dějin 20. století.



Ocenění vynikajících studentů v roce 2009

listopad 2009

Slavnostní předání Cen ministryně školství, mládeže a tělovýchovy pro vynikající studenty a absolventy studia ve studijním programu v roce 2009 se konalo dne 20. listopadu 2009 na MŠMT. Ocenění z rukou ministryně převzali MgA. Ivo Kahánek, RNDr. Věra Kotrbová, PhDr. Lucie Storchová, Ph.D., Mgr. Přemysl Mladěnka, Ph.D., Mgr. Martina Pavlová, Ph.D., Mgr. Maryna Krasovská a Bc. Radka Uhlířová.



Vzdělávání Romů dva roky po štrasburském rozsudku

listopad 2009

Dva roky od prohraného rozsudku v kauze D. H. a ostatní proti České republice bilancovala ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová za účasti zástupců neziskového sektoru situací v oblasti vzdělávání dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí.

Na fotografii (zleva): Miroslava Kopicová, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, Klára Laurenčíková, náměstkyně ministryně pro sociální programy ve školství a Jan Stejskal, koordinátor koalice NNO Společně do školy.

VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ

ROZHOVOR S PROFESOREM RUDOLFEM HAŇKOU, PŘEDSEDOU RADY PRO REFORMU VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová jmenovala 19. listopadu 2009 Radu pro reformu vysokoškolského vzdělávání. Jejím předsedou se stal profesor Rudolf Haňka z University of Cambridge.



Profesor Rudolf Haňka, předseda Rady pro reformu vysokoškolského vzdělávání

V čem vidíte hlavní problém českého vysokoškolského vzdělávání?

Základní problémy mají své kořeny v období před dvaceti lety, když se české vysoké školství začalo vyprošťovat z distorzí, kterými je poznamenal totalitní režim a kdy se legislativa snažila postavit vysoké školy na nové základy. Já to často přirovnávám k pohybu kyvadla, které bylo 40 let drženo ve vychýlené poloze a pak bylo uvolněno. Došlo k tomu, co všichni dobře známe. Kyvadlo prolétlo rovnovážnou polohou a než se jej podařilo zachytit, bylo v extrému na druhé straně. Po řadu let se ho následující legislativní změny snaží dostat do rovnovážné polohy, ale nějak se to nedaří. Poslední vysokoškolský zákon z roku 1998 byl za posledních deset let 16x novelizován, a přesto stále směřuje proti trendu, který doporučila Rada Evropy v rámci svého legislativního programu

reformy vysokého školství a výzkumu. Nedávně OECD Review také došlo k podobným závěrům. Česká republika spolu se Slovenskem jsou dnes jedinými státy v Evropě, které se nepřizpůsobily modernímu vývoji vysokého školství tak jako například sousední státy. Je nutné zavést opatření pro přístupnější vysokoškolské vzdělávání, hospodárnější nakládání s prostředky a udržitelné financování a také pro snazší přenos výsledků výzkumu do praxe.

Musím dodat, že to není vina vysokých škol, že existuje pocit nutnosti změny. Problémy pocházejí z celkových zvyklostí a také ze zbytečně překomplikovaného a příliš detailního vysokoškolského zákona. Navíc dnešní, relativně velký počet vysokých škol a prudký nárůst počtu mladých lidí, kteří jdou studovat na vysoké školy, problémy pouze zvyšují. Je proto nutné se zaměřit na vytvoření legislativního rámce, který při zachování autonomie a akademických svobod umožní vysokým školám zlepšení systému řízení a samosprávy a ujasní práva a povinnosti akademických činitelů a orgánů akademické samosprávy. Je nutné, aby stát vytvořil takové legislativní podmínky, aby každá škola měla možnost svobodné volby, jakým typem vysoké školy chce být a jak se bude vyvíjet. Je žádoucí dostat správnou rovnováhu mezi akademickou svobodou a autonomií na jedné straně a zodpovědností vůči společnosti a státu, odkud pocházejí prostředky na práci vysokých škol, na straně druhé. Není reálné říci dejte nám peníze, a pokud možno více než dosud, a zbytek nechte na nás, protože my sami nejlépe víme, co potřebujeme. Tak nepracuje žádný vysokoškolský systém na světě.

Zmínili jste se o vysokém procentu mladých lidí, kteří jdou za vysokoškolským vzděláním. To přece není špatné a navíc je to trend ne-li celosvětový tak alespoň celoevropský.

To, že se vysokoškolské vzdělání dostává většinu počtu lidí, je beze sporu dobré. Dává to mladým lidem čas se rozvíjet, rozšiřují se jejich obzory, naučí se vyhledávat informace a kriticky s nimi pracovat. Musíme si ale uvědomit, že před dvaceti lety šla po maturitě studovat méně než pětina každého ročníku. Vysoké školy byly v té době zaměřeny na výuku těch nejschopnějších, jakési intelektuální špičky. Dnes jde studovat více než polovina mladých lidí. Jinými slovy 300% nárůst! Žádná ekonomika (kromě Saudské Arábie, kde to opravdu nedávno udělali) si nemůže dovolit během deseti let ztrojnásobit výdaje na vysoké školství. To je jeden z problémů, se kterým dnes zápasíme, a se kterým se nebude snadné vyrovnat v současném období světové hospodářské krize. Také je těžké vytvořit na vysoké škole současně správné podmínky pro studenty, kteří pro to mají tradiční předpoklady a při tom učí i ty, kteří potřebují detailnější vysvětlení nové látky.

Právě zde je podle mne pole, kde by si vysoké školy měly rozdělit svoje role. Prakticky každá vysoká škola se snaží získat akreditaci k magisterskému a poté i k doktorandskému studiu a stát se tak „univerzitou“. Nicméně ne každá univerzita má, a v podmínkách středně velkého státu může mít, zázemí a personál k výzkumu na úrovni, která je předpokladem k dobrému doktorandskému programu.

Ve Velké Británii je 133 univerzit pro 60 milionů obyvatel. Některé mají světové jméno jako vy-

zkumné instituce, jiné si vybudovaly pozici třeba ve více prakticky zaměřených oborech. Na druhé straně v Česku je kolem 70 vysokých škol pro pouhých 10 milionů lidí. Toto není dlouhodobě udržitelné a dříve či později musí logicky dojít k tomu, že se některé sloučí a jiné odpadnou.

Řada z toho co říkáte, by mohlo být považováno za dost radikální změny, které porušují dlouholeté tradice.

Musím se přiznat, že jsem takovou námitku čekal a že ji neslyším poprvé. Když jsem před lety začínal v Cambridge, tak mně můj tehdejší šéf, profesor Joseph Mitchell, věnoval dosti starou knihu, která se jmenovala v překladu něco jako „Microcosmographia Academica aneb rady mladému akademikovi jak si počínat v univerzitní politice“. Je to dnes přes sto let stará kniha, ale rady z ní platí stále. Jedna z těch rad je „když chcete něco nového napadnout tak řekněte, že to je příliš radikální a porušuje to dlouholeté tradice“. Jako fráze to zní dobře, ale podstatu to nemá. Když takovou námitku rozeberete k logickým koncům, tak zjistíte, že jaksi zeje prázdnotou. Winston Churchill kdysi řekl, že když se snažíte něco změnit a nikdo vám neodporuje, tak k tomu nepřistupujete dobře.

Prakticky všichni kdo se o vysoké školství zajímají, souhlasí, že změny jsou zapotřebí. A liší se v tom co a jak by se mělo změnit. Je tedy třeba posoudit jednotlivé názory o nutnosti změny a vybudovat konsenzus o tom jak postupovat dále. V tom vidím hlavní poslání Rady pro reformu vysokoškolského vzdělávání.

NOVINKY REFORMY TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Reforma terciárního vzdělávání vzniká převážně v rámci projektů spolufinancovaných Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR. Příprava reformy se neobejde bez celospolečenské diskuse a může proběhnout pouze v souladu s potřebami akademické obce a studentů.

Bílá kniha a jak dál?

Ve dnech 16. až 17. října 2009 se uskutečnila mezinárodní konference s názvem *Bílá kniha a jak dál? Reforma terciárního vzdělávání v České republice*. Experti OECD a další odborníci představili své předběžné hodnocení návrhů reformy terciárního vzdělávání. Věnovali se zejména diverzifikaci terciárního vzdělání, sladěním pravomocí a odpovědnosti při správě a řízení vzdělávacích institucí a financováním vzdělávání a finanční pomoci studentům. Experti OECD doporučili, aby se politická opatření opírala o průkazná zjištění, přičemž reformu lze podle OECD provést pouze s dosažením širokého konsensu mezi politiky a v akademické obci. Podrobnou analýzu reformy poskytlo OECD ministerstvo v prosinci.

Mezinárodní audit výzkumu, vývoje a inovací Zahajovací konference *České fórum pro výzkum, vývoj a inovace 2009* se uskutečnila 10. prosince v prostorách Univerzity Pardubice. Na konferenci odborníci diskutovali o rozdělení veřejných prostředků a hodnocení výsledků vědy a o metodikách hodnocení výsledků.

Kvalifikační rámec terciárního vzdělávání (projekt Q-Ram)

22. října se v Praze uskutečnila konference k systému studia, diferenciaci bakalářského, magisterského a doktorského stupně a přenositelnosti kreditů a diplomů v mezinárodním měřítku. Dr. Alastair Hunter z University of Glasgow a Liesbeth Hens z belgického ministerstva školství na konferenci prezentovali zkušenosti se zaváděním kvalifikačního rámce ve Velké Británii a v Belgii.



doc. RNDr. Petr Kolář, CSC., hlavní odborný garant projektu Q-Ram, hovoří na konferenci Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

Efektivní transfer znalostí

Zahajovací konference proběhla 12. listopadu za účasti ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslavy Kopicové. Ministryně zdůraznila, že efektivní využití výsledků výzkumu a vývoje je pro vysoké školy důležitým nástrojem pro získávání dodatečných finančních zdrojů. Další vystupující prof. Rudolf Haňka zhodnotil své zkušenosti z Cambridgeské univerzity a prezentoval praktické příklady využití výzkumu u univerzit.

Analytické studie potvrdily nezbytnost podpory technických a přírodovědných oborů

Dne 27. listopadu ministerstvo školství zveřejnilo analýzy příčin klesajícího zájmu o studium přírodovědných a technických oborů z pohledu zaměstnavatelů, studentů a žáků středních a základních škol. Studie potvrzují úbytek vysokoškolsky vzdělaných odborníků v technických a přírodovědných oborech.

Efektivní instituce (projekt EFIN)

Ministerstvo školství představilo 5. listopadu projekt, jehož cílem je zlepšit hospodaření institucí terciárního vzdělávání. Odborník Jon File z nizo-



Fotografie z konference EFIN

zemského Center for Higher Education Policy Studies a Dennis Dunn z britské Manchester Metropolitan University seznámili účastníky s postupy, jak zefektivnit hospodaření institucí terciárního vzdělávání.

Další informace o reformě terciárního vzdělávání jsou k dispozici na adrese <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/ipn-pro-oblast-terciarniho-vzdelavani-vyzkumu-a-vyvoje>.

SOCIÁLNÍ PROGRAMY VE ŠKOLSTVÍ

AKCE MŠMT K PROBLEMATICE ÚSTAVNÍ PÉČE

V uplynulé době uspořádalo MŠMT několik významných akcí k tématu náhradní rodinné výchovy. Skupina pro sociální programy ve školství, vedená náměstkyní ministryně školství Klárou Laurenčíkovou, na nich představila řadu klíčových kroků týkajících se transformace ústavní výchovy.

Seminář Středisek výchovné péče

Ve dnech 24.–25. srpna 2009 se v Bystřici nad Pernštejnem konal seminář Středisek výchovné péče (SVP), kterého se zúčastnilo 46 pracovníků a pracovníků z celé republiky. Na úvod vystoupila Pavla Doležalová, ředitelka odboru prevence, speciálního vzdělávání a institucionální výchovy, která referovala o standardech kvality péče o ohrožené děti, tak aby zohledňovali diferencované potřeby dětí i rodin.

Seminář také odpověděl na otázku, zda mají být SVP samostatná, nebo jako součást systému. Pracovníci a pracovnice považují za nezbytné, aby byla SVP jasně vymezena jako školská zařízení řízená MŠMT. Seminář jednoznačně přispěl k obnovení

kontakty mezi SVP a MŠMT. Akce byla oceněna především proto, že po delší době umožnila společnou diskusi odborných pracovníků SVP.

Konference Primární prevence rizikového chování

Ve dnech 2.–3. listopadu 2009 se uskutečnil 6. ročník celostátní konference Primární prevence rizikového chování, letos s podtitulem „Možnosti a cesty primární prevence“. MŠMT bylo reprezentováno dvěma odbornými příspěvky. Ředitelka odboru prevence, speciálního vzdělávání a institucionální výchovy Pavla Doležalová ve vystoupení „Patologické a sociálně patologické jevy“ poukázala na normotický přístup dospělých k chování dětí, které

může provázet i rizikové chování v přechodových obdobích.

Martina Budinská, vedoucí úseku prevence a institucionální výchovy, vystoupila s příspěvkem „Transformace dotačního systému MŠMT v oblasti primární prevence rizikového chování“. Letošní ročník byl unikátní také díky množstvím zahraničních hostů. Podrobné informace či sborník jsou k dispozici na www.pprch.cz.

Konference Transformace systému náhradní výchovné péče

Dne 5. listopadu 2009 zahájila náměstkyně Laurenčíková konferenci Transformace systému náhradní výchovné péče – spoluprací ke změně.

(Koncepte dostupná na www.msmt.cz/socialni-programy/transformace-institucionalni-vychovy) Ředitelka Doležalová zde představila Rámcovou koncepci MŠMT ČR v oblasti transformace systému náhradní výchovné péče o ohrožené děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivní výchovnou péči.

Transformační zkušenosti ze zahraničí popsaly Petra Kačírková z organizace Children's High Level Group, Noni Lordache z Rumunska a Barbara Mole z Velké Británie. Rumunsko se podobně jako Česká republika potýká s historickým problémem nadměrného umístování dětí do ústavní péče. Od r. 1997 zahájila nová legislativa proces reformy.

SPORT A MLÁDEŽ

KONCEPCE STÁTNÍ PODPORY SPORTU V ČESKÉ REPUBLICCE

Koncepce státní podpory sportu v České republice je materiál, který zpřesňuje vztahy mezi státní správou, střešními organizacemi a sportovními svazy, vymezuje strukturu státní podpory pro jednotlivé sportovní okruhy a určuje rovněž priority této podpory. MŠMT v něm navázalo na spolupráci s Českým olympijským výborem při vypracování Analýzy financování sportu v ČR. Aktuální znění materiálů

bylo představeno na tiskové konferenci dne 17. září 2009, v současné době jsou zapracovávány připomínky ze sportovního prostředí a materiál bude předložen na jednání vlády ČR do 30. června 2010.

Hlavním cílem tohoto dokumentu je především navrhnout taková řešení v oblasti financování, která nastolí podmínky odpovídající významu sportovní

činnosti v ČR. Další návrhy se týkají oblasti daňové soustavy, priorit státní politiky pro systém talentované mládeže a sportovní reprezentace a v neposlední řadě zajištění všeobecné sportovní činnosti a sportovní infrastruktury.

Dalším krokem bude předložení tohoto materiálu Vládě České republiky a následně vypracování kon-

krétních opatření, která plynou z této koncepce, a která budou prodiskutována a připravována ve spolupráci se všemi zainteresovanými resorty. Pro realizaci Koncepce v nadcházejícím období je nutné usilovat o to, aby sdružené finanční prostředky ze všech relevantních zdrojů dosáhly objemu 3,1 mld. Kč, k němuž dospěla Analýza financování sportu v České republice.

SETKÁNÍ S MEDAILISTY SVĚTOVÝCH UNIVERZIÁD ZA ROK 2009

V Machoňově vile na Vinohradech se dne 11. listopadu 2009 uskutečnilo setkání medailistů a realizačních týmů ze zimní a letní Světové univerziády 2009 se zástupci České asociace univerzitního sportu (ČAUS) a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Za ČAUS se setkali, vedle výkonného výboru, zúčastnil její předseda doc. PhDr. František Dvořák, CSc. (zároveň místopředseda Českého olympijského výboru). Ministri Miroslavu Kopicovou zastupoval její náměstek pro sport Jan Kocourek, který společně s předsedou ČAUS předal medailistům skromné finanční ocenění společně s voňavým dárkem od firmy Oriflame. Celkem bylo pozváno čtrnáct držitelů medailí.

Ze zimní Světové univerziády v čínském Harbinu to byl zlatý biatlonista ze závodu na 15 km s hromadným startem Jaroslav Soukup z MU Brno, který ještě přidal dvě bronzové medaile ze závodů na 10 km sprint a 12,5 km stíhací závod. Zároveň se stal vítězem ankety „Nejúspěšnější akademický reprezentant 2009“. Dále stříbrní medailisté Klára Koukalová z VŠE Praha (snowboardcross), Petr Novák z UK Praha (běh na lyžích na 30 km) a Lucie Hrstková z MU Brno z lyžařské sjezdové kombinace, která ještě přidala bronz ze závodu super G. Bronzový medailista Petr Kutal z TU Liberec ze závodu v severské kombinaci s hromadným startem a lyžařská běžecká štafeta 4 x 10 km ve složení Petr Novák, Václav Kuplík ze ŽČU Plzeň, Jan Hamr z TU Liberec a Jan Rykl z TU Liberec.

Z letní Světové univerziády v Bělehradě to byly atletky – Jiřina Ptáčnicková, zlatá ze závodu skoku o tyči z Policejní akademie Praha a stříbrná ze závodu v sedmiboji Jana Korešová z UK Praha, bronzová medailisté – tenistka Nikola Fraňková z Vysoké školy Karla Engliša Brno, plavec Michal Rubáček z UP Olomouc, který získal medaili v závodě na 100 m motýlek a judisté, studenti UK Praha, David Dubský ve váhové kategorii do 66 kg a Jaromír Ježek ve váhové kategorii do 81 kg.

SETKÁNÍ MINISTRYŇE ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY S NEJÚSPĚŠNĚJŠÍMI SPORTOVNÍMI REPREZENTANTY ZA ROK 2009

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová přijala 18. prosince 2009 v prostorách Kaiserštejnského paláce nejúspěšnější sportovce České republiky a ocenila jejich sportovní výsledky v roce 2009. Na letošní setkání byli pozváni medailisté z Mistrovství světa a Mistrovství Evropy seniorů a juniorů v olympijských sportech, vítězové Univerziád, zástupci českého

Davis cup týmu a úspěšní zdravotně postižení sportovci.

Setkání se zúčastnili také zástupci Českého olympijského výboru, vybraní trenéři a funkcionáři sportovních svazů a zároveň byli již tradičně přítomni další významní hosté a sportovní legendy, jako např. D. Zátoková, V. Čáslavská, J. Novák, V. Chalupa, T. Dvořák a J. Pekař.



Ministryně Kopicová ocenila sportovní kariéru Tomáše Dvořáka, olympijského medailisty a trojnásobného mistra světa



Legenda českého sportu Věra Čáslavská předává pomyslnou sportovní štafetu rychlobruslaře Martině Šablikové



Náměstek pro sport Jan Kocourek a medailistka Lucie Hrstková – sjezdové lyžování

PŘEDSTAVUJEME...

BILATERÁLNÍ SMLOUVY JAKO NÁSTROJ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

pokračování ze str. 2



Jindřich Fryč, vrchní ředitel sekce mezinárodních vztahů a evropských záležitostí

Každoročně cca 300 studentů převážně doktorských studijních programů a vědců realizuje zahraniční stipendijní pobyt v rámci společných projektů v programu Aktion, dalších cca 500 stipendijních měsíců se každoročně nabízí našim studentům v rámci tematických sítí škol vytvářených díky programu CEEPUS.

Velké oblibě se těší již léta stipendia na (letní) jazykové kurzy podle bilaterálních mezinárodních smluv, na základě kterých se cca 250 českých studentů účastní kurzů v zahraničí, které trvají obvykle 3–4 týdny. Rovněž cca 80 českých akademických

pracovníků ročně absolvuje podle mezinárodních smluv krátkodobé pobyty na zahraničních vysokých školách.

V letošním roce bylo sjednáno mnoho nových smluv, např. s Izraelem, Koreou, Estonskem a o další fázi programu Aktion s Rakouskem. Nově bylo rovněž sjednáno Společné prohlášení o spolupráci s Indií, které představuje významný krok k navázání hlubší spolupráce s touto významně se rozvíjející zemí. V roce 2010 se odbor mezinárodních vztahů hodlá zaměřit na sjednání nových dohod spolupráce např. s Maďarskem, Řeckem, Španělskem, Ukrajinou, Jor-

dánskem, Albánií, Bulharskem, Gruzii, Makedonií, Polskem, Rakouskem či Slovenskem. Kompletní seznam aktuálních mezinárodních smluv je zveřejněn na webové stránce www.msmt.cz (EU a zahraničí).

Bilaterální mezinárodní smlouvy i nadále mají svůj význam nejen z hlediska nabídky studijních pobytů či zapojení do multilaterálních programů, ale především jako dokumenty vymezující základní parametry spolupráce a jako nástroje pro navazování, udržování a prohlubování plnohodnotných bilaterálních vztahů s jednotlivými členskými zeměmi Evropské unie i mimo ni.

VÝSTAVA: JAKUB JAN RYBA nejen jako autor české mše vánoční „Hej, mistře!“

Jakub Jan Ryba (1765–1815) vstoupil do všeobecného povědomí jako hudební skladatel. On sám přitom spatřoval smysl života v pedagogické činnosti, kromě komponování se zabýval i hudební teorií, udržoval čilé styky s první generací českých vlastenců a stal se jedním z prvních autorů pro děti a mládež. Komplexně představí Rybovo působení chce výstava v Pedagogickém muzeu J. A. Komenského, která se veřejnosti otevře 11. prosince minulého roku a potrvá do 28. února 2010. Více informací naleznete na internetových stránkách Pedagogického muzea J. A. Komenského www.pmjak.cz.



ŘEKLI A NAPSALI O NÁS...

Pokud plzeňská právnická fakulta neprojde reformou, hrozí jí zrušení. V pátek to při návštěvě skandály zmítané školy sdělila ministryně školství Miroslava Kopicová. „Chci dát jasný signál. Jestliže věci nepůjdou správným směrem, tak tato fakulta skončí. Máme široký vějíř možností. Můžeme navrhnout nucenou správu, můžeme zakázat přijímání nových studentů, můžeme zamezit fakultě, aby udělovala magisterské tituly, a můžeme ji také zrušit,“ pohrozila Kopicová, která ale doufá, že to nebude nutné. „Rozhodne akademický senát, který bude v pondělí 2. listopadu volit nového děkana. Pokud zvolí takového, který bude mít dobrý reformní program a bude jej dodržovat, pak bude možné pokračovat v očištění této školy,“ dodala Kopicová.

Ivan Blažek, Právo, 31. 10. 2009

Právě dokončený výzkum mezi 11 700 studenty potvrdil, že slabá sociální situace je v Česku bariérou pro dosažení VŠ vzdělání. „Životní náklady na veřejných vysokých školách dosahují 8160 korun měsíčně, na soukromých ještě o 3,5 tisíce víc. Tři čtvrtiny vysokoškoláků musí pracovat, aby studia utáhli. Rodiče finančně podporují 90 procent z nich,“ řekla v pátek náměstkyně ministryně školství Jana Matesová. Do voleb má vláda posoudit návrh zákona o finanční pomoci studentům. „Inspirujeme se v Nizozemsku. Má propracovaný model zabezpečení studentů – granty, státem garantované půjčky a sociální stipendia. Nevratný finanční příspěvek ale dostávají jen úspěšní studenti, když se zhorší, překlopí se v půjčku,“ vysvětlil Petr Matějů z expertního týmu MŠMT.

Kateřina Perknová, Pražský deník 12. 12. 2009 (redakčně zkráceno)

PŘEDSTAVUJEME PUBLIKACE

Co četly v roce 2008 české děti



Průručka přináší přehled nejčtenějších a nejoblíbenějších knih pro děti a mládež za rok 2008 se stručným popisem a krátkou ukázkou. Naleznete v ní knihy oceněné ve třech celostátních soutěžích: SUK – Čteme všichni, Zlatá stuha a Magnesia litera Zlatá stuha. V soutěži SUK své oblíbené tituly volily jak samy děti, tak knihovníci dětských oddělení veřejných knihoven. Průručku vydal Ústav pro informace ve vzdělávání a je k dispozici v elektronické podobě na webových stránkách Národní pedagogické knihovny Komenského <http://www.npkk.cz/npkk/publikace/pruруcka08oprzmprjate.pdf>.

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy ČR v r. 2008



Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydává již podvanácté **Výroční zprávu o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky**, která reflektuje rok 2008 a je rozčleněna do dvou částí. Výroční zpráva je dostupná v elektronické podobě na internetových stránkách MŠMT www.msmt.cz a na Školském vzdělávacím a informačním portálu www.edu.cz. Tisťenou verzi, která je poskytována zdarma, si lze osobně vyzvednout či objednat na dobírku v Zákaznickém informačním centru Ústavu pro informace ve vzdělávání, Senovážné nám. 25, Praha 1.

90 let Národní pedagogické knihovny Komenského



Národní pedagogická knihovna Komenského (NPKK), která se zaměřuje především na učitele, pedagogické pracovníky a studenty pedagogiky a dalších humanitních oborů, oslavila 90 let své existence. K této příležitosti vydala propagační sborník, jehož cílem je stručně zmapování historie knihovny s důrazem na posledních deset let. Další informace se týkají jednotlivých aktivit a služeb, které NPKK poskytuje. Publikaci vydal Ústav pro informace ve vzdělávání a můžete si ji prohlédnout na webových stránkách NPKK http://www.npkk.cz/npkk/publikace/90_let_NPKK.pdf.

Kalendář Celé Česko čte dětem



Projektu Celé Česko čte dětem® byla udělena záštita Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstva kultury České republiky, Dětského fondu OSN UNICEF a osobní záštita pana Václava Havla. V rámci celostátní kampaně vznikl také unikátní umělecký kalendář Celé Česko čte dětem 2010. V kalendáři se objeví 12 osobností se svými dětmi. Fotografkou kalendáře je velká osobnost české fotografie Dita Pepe, grafický návrh je dílem prestižního grafického Studia NAJBRT. Více informací naleznete na internetových stránkách www.celeceskoctedetem.cz.

VÁNOČNÍ SETKÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ MŠMT NA NÁDVOŘÍ ROHANSKÉHO PALÁCE

